

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Glasilo koroških Slovencev

Leto XXVIII.

V Celovcu, 6. listopada 1909.

Štev. 48.

Pristaši, zaupniki, širite „Mir“!

Ali zmaga ali poraz.

Bienert gre! Bienertovo ministrstvo mora iti! To je bil klic čeških in slovenskih listov, ko je bil državni zbor zopet sklican na 20. m. m. Nemci so po zaključanju državnega zbora z bojaznijo in s srdom zasledovali vsako gibanje med češkim in slovenskim narodom, ki je bilo v prilog slovenske opozicije v državnem zboru, iskali so sence nezadovoljnosti s taktiko „Slovanske Jednote“, in če so zasledili le kako malenkostno, brezpomembno razliko v naziranju glede taktike, je romala taka vest kot velepomembna politična novica po vseh nemških listih. Ker se je od slovenske strani med politiki in v listih ostro poudarjalo najstrožje opozicijsko stališče nasproti sedanji vladi in njenemu sistemu in je to stališče odobral slovenski in češki narod, zato so se Nemci in vlada usedli na lim, pričakujoč takojšnjo obstrukcijo, ki bi bila imela za posledico vlado s § 14. Izborna taktika „Slovanske Jednote“ je prekrizala ta račun in ugnala vlado in vladne stranke, da so morale pokazati svoje karte in da vlada in Nemci ne bodo mogli slepariti in valiti vse neprijetne posledice na opozicijo. Hvalisana taktika krščanskega socialca Gessmanna, desne roke Bienertove in „macherja“ njegove politike, to pot ni dosegla zaželenega uspeha. Odtod ta tihota po nemških listih, nič zmago-slavnih spevov, nič krika, kakor smo ga sicer vajeni, čeravno so dosegli pri cesarju potrjenje jezikovnih zakonov za nemške dežele in so hoteli iz njih napraviti celo „državno afero (zadevo)“. Kako lepo, prijetno bi bilo, če bi teh jezikovnih zakonov ne bilo treba predložiti sedanji vladi, ampak bi to preskrbel Bienert s § 14 in bi bil za to tudi sam odgovoren! Zdi se, da se je Bienert sam branil tega, dobro vedoč, da to skrajša dneve njegovega vladanja, pa gnale so ga v mesnico vladne stranke same. V četrtek, 28. m. m., so imeli namreč v dunajski mestni hiši

posvete baron Bienert, baron Haerdtl, minister za notranje zadeve, trgovinski minister dr. Weisskirchner, smolnati nemški minister rojak dr. Schreiner in zastopniki nemških, vladnih strank. Bienert je prosil, da mu naj podaljšajo življenje s tem, da sme predložiti nemške jezikovne zakone še le proti Božiču, krščanski socialci so mu dali baje odloga 14 dni, radikalni Nemci pa so zahtevali takoj. Nekaj čisto novega, nezaslišanega je to, da se posvetujejo ministri z raznimi, deloma Slovanom smrtno sovražnimi strankami, kakor so nemški radikalci, nad usodo slovenskih državljanov v mestnem rotovžu, torej prav po domače, skoro da ne v zasebni hiši. Morda bodo nadaljevali svoje posvete prihodnjič ob frakeljni zelenega v kavarni Vitzmann! Uspeh teh posvetov je bil, da je v soboto, 30. m. m., sklenil ministerski svet z večino glasov, da predloži od deželni zborov na Nižje in Zgornje Avstrijskem, Solnograškem in Predarlsem sklenjene jezikovne zakone kroni v sankcijo (potrjenje). Seveda sta češka ministra, minister-rojak dr. Žáček in priljubljeni poljedelski minister dr. Braf, naznanila pismeno in ustmeno svoj odstop. Baron Bienert je takoj drugi dan poročal cesarju, ki je nemške jezikovne zakone potrdil in sprejel demisijo čeških ministrov. Uradna „Wiener Ztg.“ je v sredo objavila cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim sprejme krona odstop čeških ministrov, ju imenuje za tajna svetnika in zroča vodstvo poljedelskega ministrstva zopet sekcijskemu načelniku Jožefu vitezu pl. Pop.

Da odstopita češka ministra in nastanejo z njunim odstopom za sedanje ministrstvo čisto nove razmere in nove težave, kakor hitro predloži Bienert nemške deželne jezikovne zakone cesarju v sankcijo, so dobro vedele vlada in vse nemške stranke. Ta Bienertov korak je pomenil za Čehe in Slovane sploh izzivanje in v tako kritičnem trenutku, ko je „Slovanska Jednota“ že itak zavzemala nasproti sedanjemu ministrstvu najostrejšje opozicijsko stališče, naravnost predrzno, zanašajoč se na zaupanje krone, ali pa obupen skok v pogubo. Zato bodo za vse posledice, ki bodo nastale iz tega, odgovorne vlada in vladne stranke same, tudi za

eventuelno vladanje s § 14, ki se splošno pričakuje. Premeteni taktiki v krščansko-socialni stranki pa so še v tej zagati izumili pot iz zadrege in obliko, da bi se izognili vsem neprijetnostim in zvalili odgovornost na opozicijo.

Oprijeli so se sledečega načrta: Bienert pošlje poslance na počitnice, da se vroča opozicijska kri nekoliko ohladi in z razmotiranjem raznih parlamentarnih vprašanj, ki naj se postavljajo v ospredje, nevolja ublaži. Ker je negotovo, kdaj bo to mogoče doseči, zato naj naznani zbornični predsednik dr. Pattai prihodnjo sejo pismenim potom, to se pravi, ne vemo kdaj. Zato splošno sodijo, da prihodnje seje ne bo še v torek, 9. t. m., kakor je bilo sprva namenjeno, ampak morda šele sredi ali 22. t. m., ali pa, kakor sodijo nekateri, sploh ne bo nobene seje, če se položaj ne bo izboljšal, ampak bo Bienert za-jahal § 14. Med počitnicami pa naj odseki v državnem zboru delujejo prav marljivo in pripravljajo za zbornico. Vladni listi bodo med tem napeli vse sile, da razburijo ljudske mase in sploh javnost proti obstrukciji, češ, na vrsto pridejo razni predlogi, ki so res že zdavna potrebni rešitve. Tako upajo, da se bo opozicija zbala in udala temu pritisku. Vladni slugi Poljaki in češki veleposelniki pa naj posredujejo med Bienertom in Čehi za delovanje češkega deželnega zbora. Vlada bo grozila s § 14 in Čehi bodo voljni nekaj popustiti, Nemci tudi, češki deželni zbor bo deloval, s tem bo delozmožen tudi državni zbor, in — Jugoslovani bomo ostali na cedilu in se radi udali.

Vlada računa torej — recimo odkrito — na politično nezrelost češkega in slovenskega ter hrvatskega ljudstva v Avstriji. Tukaj se je pa najbrž — zmotila. Pričakujemo od bratov Čehov, da bodo do skrajne meje solidarni z Jugoslovani, kakor bodo Jugoslovani s Čehi. Sicer nimamo vzroka, dvomiti o zvesti udanosti Čehov do nas, a v javnosti je treba to povdarjati. Res je neprijeten § 14, morda bo za opozicijo škodljiv, za Čehe morda bolj, nego za nas, a misliti je treba vedno na to, da brez žrtev, morda celo brez

Podlistek.

Iz popotne torbe.

(Spisal J. Trunk.)

Prvikrat na železnici.

(Dalje.)

Novijorska okolica je posejana s hišami in velikanskimi tovarnami. Mnogi uslužbenci stanujejo daleč na deželi, kjer je bolj zdravo, kakor v mestu. Povsod so napeljene električne železnice, da se pride v mesto ali do tovarne v prav kratkem času.

Svet je precej močviren in se polagoma iz morja dviga do nizkih gričev. Livade so lepo zelene, naših pisanih travnikov pa ni videti. Pogreša se tudi naš črni, temni gozd. Pokrajina ima drug, pač ameriški značaj, ugaja očem, z našim gorskim svetom se pa ne more kosati. Pač pa se razprostira nad nedogledno daljavo krasno, temnomodro južno nebo, ter se po holmih razliva solnčen svit, kakršnega ni med našimi gorskimi velikani. Vsak kraj ima svoje lepote.

Ko se nagledam pokrajine, se ozrem po vozu in potnikih.

Ravno se prikaže pri drugih vratih meni nasproti sprevodnik, fino oblečen, z belo čepico na glavi in snažnimi rokavicami.

Vljudno gre od potnika do potnika ter mu vščipne listek. O kakem vojaškem hruljenju, kakor se pri nas prav pogostoma čuje, ni niti sledu. Le tu pa tam se sliši kaka tiha beseda;

to je pač olik, kakršne pri nas mnogokje manjka.

V vozu je okoli 40 potnikov. Vsakemu vtakne sprevodnik bel ali rdeč listek za klobuk, pri gospah za naslonjače ali za to namenjene priprave na oknu. To „zaznamovanje“, kakor živino na semnju, meni sicer ni ugajalo, a je praktično, ker sprevodnik ve, kdo je že dal listek, in ob enem, kam se dotični pelje. Če vstopijo novi potniki, ni treba rjuti po vagonu: „Wer eingestiegen — kdo vstopil?“ — ampak mirno gre od sedeža do sedeža, ter zaznamuje dalje, da ni zaznamovanih samo 12.000, kakor pravi sv. pismo, ampak da so zaznamovani vsi, sicer ne za večno življenje, ampak za vožnjo po ameriški železnici.

Potrebno je pa to tudi: Zakaj sprevodnik je ob enem odgovoren za vsakega potnika, da namreč ne „zafura“, zato ga pride opominjat, kje in kdaj mora izstopiti.

Vlak vozi z neznansko hitrostjo. Vsi vlaki sicer ne vozijo enako hitro, a v Ameriki celo pri tovnih vlakih ne poznajo polzeve naglosti.

Proga ima štiri tire. Nепrestano švigajo vlaki mimo nas, da nam jemlje sapo, zakaj promet, tovarni in osebni, je na tej progi velikanski.

Vozimo se mimo več manjših postaj, kjer se ne ustavimo, ker naš vlak je „ekspresni vlak“, za katerega se pa tukaj ravno toliko plača, kakor na pr. za „fik-fik“ v Železno Kaplo.

Predno pridemo v mesto Newark, pride v voz mlad mož, ki ima na čepici zapisano: „brackeman“; to je zavirač in sprevodnikov pomagač ob enem ter ima nalogo, klicati imena mest, kjer se

vlak ustavlja. Tako se lahko vsakdo pripravi, da potem hitro izstopi, ker vlak ne čaka dosti, kar sem ravno tu videl. Mesto Newark je po ameriškem pojmu samo „mestece“, dasi šteje četrtilijona prebivalcev. Kamor pogledaš, vidiš same dimnike velikanskih tovarn, nekaj lepih cerkvâ pa priča, da tovarniški vzduh ni zadušil verskega čuta.

Potniki odhajajo in prihajajo. Ni še vse končano, ko zapoje strojni zvon in zaškripljejo kolesa. Nekaj počasnežev še prileti in poskače v vozove, ko je vlak že v tiru. Pri nas bi se takim predrznežem zakričalo: marš v luknjo! Tukaj je za vsakega svobodno, ali si upa odhajajoč vlak še ujeti. Vsakdo sam ve, če se mu kaj pripeti, je sam odgovoren za posledice. Navadno so pa taki izurjeni, in če jim že spodleti, da žlempnejo na tla, ni treba plačati kazni; pač pa se jim potniki smeji, da so bili tako neokretni. To je edina kazen. V obče pa pride vsak ob svojem času, ali pa malo počaka, saj nista morda samo dva vlaka, ampak na nekaterih progah skoraj vsakih deset minut eden.

Ali kaj pa s karto, ako pride kdo prepozno? To pa že ne sme biti brez kazni, ali vsaj ne brez par trdih od sprevodnika. Amerikanec tudi v tem oziru ne pozna evropske ozkosrčnosti in — pošteno rečeno — neumnosti. Prvič se vozniki listki ne dobijo samo pri blagajni, ampak v posebnih uradih v mestu, da listek lahko kupiš dan poprej. Ako pa nimaš listka, ti ga naredi pa sprevodnik, in vse je „all right“. Pri tem ni treba doplačila, ni nobene kazni, da še celo kakega „zekseja“ ni treba pomoliti, ker sprevodnik

velikih žrtev Slovani nikdar ne bomo strli nemške samovoljne in krivične nadvlade. Če je ljudstvo že tako dolgo zaman čakalo na rešitev raznih, za ljudstvo res važnih vprašanj, potem bo čakalo še nekaj časa, ker čakalo ne bo zaman.

Obracun za tako hinavsko postopanje vlade in njenih strank mora priti! Zdi se, da so Čehi že na vse to dobro pripravljeni. „Union“ piše, da Čehi lahko čakajo, in mirno smemo trditi, da Slovenci tudi lahko čakamo; saj smo tako vajeni večnega čakanja, kakor živa bitja hrane. Češka katoliška stranka se § 14 sicer boji, a pater Šilinger je izjavil, da ostanejo trdni v odločni opoziciji proti Bienenrovemu kabinetu. To pot se bo preskusila moč slovenske vzajemnosti z nemško novo vlado in bomo spoznali, ali vzhaja za avstrijske Slované in njih pravice že jutranje solnce ali se še-le napovedujejo prvi žarki jutranje zore.

Slovensko šolsko društvo v Celovcu in družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Dalje.)

Z ustanovitvijo „Slovenskega šolskega društva“ je naše šolsko vprašanje dobilo svojega lastnega zastopnika in zagovornika. Zato nadaljnih pogajanj z družbo sv. Cirila in Metoda od slej ni več vodilo „Katol.-polit. in gospodarsko društvo“, ampak „Slovensko šolsko društvo“.

Pogajanja sama so dobila zavsem drugo lice tako glede predmeta kakor glede oblike. Doslej se je več ali manj šlo samo za „Narodno šolo v Št. Jakobu v Rožu“, odslej pa je predmet pogajanj postalo naše šolsko vprašanje sploh in kdo naj ga zastopa: ali domače „Slovensko šolsko društvo“, ali pa „Družba sv. Cirila in Metoda“? Doslej so pogajanja bila nekako tajna: vršila so se samo med prizadetimi osebami, oziroma med prizadetima društvoma tako, da širša javnost o njih in o viharčkih pod mirno morsko površino skoraj ničesar ni izvedela — odslej pa se je te zadeve polastilo tudi časnikarstvo, najprej liberalno — dobri stvari menda nikakor ne v korist.

Prvi se je oglasil „Slov. Narod“, še predno je „Slov. šolsko društvo“ bilo ustanovljeno, s sledečo notico z dne 25./10. 1908: „Klerikalci na Koroškem snujejo svoje posebno šolsko društvo, ki se bo imenovalo »Krščansko-socialno slovensko šolsko društvo za Koroško«. Pravila tega društva so že potrjena. Sicer je to društvo konkurenčno društvu naši družbi sv. Cirila in Metoda, ali v zvezi temu nas samo veseli, da se ustvari nova organizacija v prospeh slovenskega šolstva. Nekaj novih ljudi in nekaj novih podpornikov se bo v to novo organizacijo vsekakor dobilo za slovensko šolstvo. In tekmovanje bodi svobodno. Nekam čudno pa je vsekako, da prav sedaj pumpajo¹ družbo sv. Cirila

¹ Ker nam „Slov. Narod“ očita pumparijo in ker mnogi še vedno mislijo, da je družba sv. Cirila in Metoda „Narodno šolo v Št. Jakobu“ podprla z Bog ve kolikimi svotami, naj tukaj javno povemo, da družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za „Narodno in gospodinjisko šolo

in Metoda za denar za šolo v Št. Jakobu prav tisti krogi, ki so ustanovili „Krščansko-socialno šolsko društvo“ v namen, da bi z njim na Koroškem izpodrinili družbo sv. Cirila in Metoda.“

Ustanovitev „Slov. šolskega društva v Celovcu“ in njega namen smo družbi sv. Cirila in Metoda naznanili dne 10./1. 1909 z dopisom te-le vsebine:

„Pač je slavni družbi sv. Cirila in Metoda že znano, da smo si koroški rodoljubi ustanovili svoje „Slovensko šolsko društvo v Celovcu“, katerega obstoj je c. kr. deželno predsedstvo potrdilo dne 4./12. 1908 — ne bodo pa znani razlogi, ki so nas k temu koraku prisilili.

Ker vodstvo „Slovenskega šol. društva“ želi, da bi njegovo razmerje s slavno družbo sv. Cirila in Metoda bilo odkrito-prijateljsko, delovanje obeh društev pa ne le složno, ampak skupno, si šteje v svojo dolžnost, slavni družbi pojasniti vzroke v Št. Jakobu v Rožu — do danes ni dala niti vinarja! — V pojasnilo nam očitane pumparije pa objavimo našo dotično prošnjo in iste rešitev od strani družbe sv. Cirila in Metoda:

„Št. Jakob v Rožu, 6./10. 1908.

Velespoštovani gospod J. Hudovernik, c. kr. notar v Ljubljani.

Ker ste mi izmed vodstva družbe sv. Cirila in Metoda najbolj poznani Vi, dovolite, da ravno Vas nadlegujem v zadevi „Narodne šole v Št. Jakobu v Rožu“.

Razmere nas silijo, da moramo na tej šoli začeti z ljudsko šolo... Da je to mogoče, moramo poleg č. šolskih sester imeti tudi moško učno moč, ki bi bila obenem tudi vodja šole. Nimamo pa niti takšne učne moči, niti v to potrebnih gmotnih sredstev. Dovoljujem si, Vas vprašati in prositi: bi ne bila slavna družba sv. Cirila in Metoda voljna, nam v tej zadregi pomagati ter nam za eno leto vsaj nastavitviti in seveda tudi plačati učitelja-vodje šole?

Da Vam bi bila naša situacija jasna, trebalo bi mnogih pojasnil, ki jih ni moč podati pismeno. Ako bi slavna družba bila voljna nam pomagati, mi blagovolite sporočiti, kateri dan naj pridem v Ljubljano na razgovor. Seveda bi to moralo biti prej ko prej — najbolje če prihodnji teden...

Prosim Vas, blagovolite se informirati pri ostalih ljubljanskih odbornikih vodstva družbe sv. Cirila in Metoda, smem li upati, da bi nam za slučaj sile in vsaj za eno leto družba sv. Cirila in Metoda dala učitelja — in blagovolite mi nemudoma sporočiti, kdaj naj pridem v Ljubljano na osebni dogovor...

Pozdravljam Matej Ražun l. r., župnik.“

Odgovor družbe sv. Cirila in Metoda se glasi:

„Prečistemu gospodu Matiju Ražunu, župniku v Št. Jakobu v Rožu.

Z ozirom na dopis z dne 6./10. t. l., ki ste ga naslovili na našega glavnega blagajnika, Vam odgovarja vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v smislu sklepa seje gospodarskega odseka dne 9./10. t. l., da nam je „Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ v Celovcu na tozadevni dopis odgovorilo v pismu de praes. 1./2. t. l.: „Glede št.-jakobske šole izraža podpisani odbor „Družbi sv. Cirila in Metoda“ iskreno zahvalo za njeno pripravljenost, to šolo vzdrževati; ker je pa upravno sodišče z razsodbo od 6./12. 1907 razdelitev št.-jakobske šole v slovenski in utrakvistični oddelki označilo kot nepostavno in se bode vsled tega na javni ljudski šoli v Št. Jakobu pač moral zopet uvesti status quo ante, tedaj ja nameravana ustanovitev narodne ljudske šole v Št. Jakobu vsaj za sedaj postala brezpredmetna in se bode vsled tega postavljena stavba porabila takoj v pospeševanje gospodarske in gospodinj-ke izobrazbe koroških Slovencev. Ker pa te vrste nameni ne spadajo v okvir „Družbe sv. Cirila in Metoda“ — kar se je v imenu družbe opetovano poudarjalo — tedaj je, kakor že rečeno, lanskoletni dogovor z „Družbo sv. Cirila in Metoda“ radi prevzetja št.-jakobske šole postal brezpredmeten.“

Z ozirom na ta dopis smo mi s svojimi razpoložljivimi dohodki že disponirali, torej Vam ob najboljši volji sedaj ne moremo ustreči. Velepoštovanjem vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, dne 9. oktobra 1908.

in namene, radi katerih smo ustanovili „Slov. šolsko društvo v Celovcu“.

Pred vsem je potrebno konstatirati, da naše društvo nikakor noče družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani izpodrinuti iz njenih dosedanjih pozicij na Koroškem, marveč hoče in želi z isto skupno delovati v prospeh slovenskega šolstva na Koroškem. V ta namen si želi prijateljskih odnosov z družbo sv. Cirila in Metoda.

Razlogi, ki so povzročili ustanovitev „Slov. šolskega društva v Celovcu“, so pa ti-le:

1. Za Koroško se je pokazala potreba neke korporacije, ki bi nasproti oblastim v prvi vrsti zastopala in branila naše slovenske pravice v šoli, ker naše „Kat.-polit. in gospodarsko društvo“ svoje preobširnej nalogi ni bilo več kos in se ravno s šolskim vprašanjem ni moglo baviti tako intenzivno, kakor zahtevajo sedanje potrebe.

2. Dejstvo, da hočemo v „Narodni šoli v Št. Jakobu“ v prvi vrsti ustanoviti gospodinjisko šolo, kakršne družba sv. Cirila in Metoda vsled izjave svojega vodstva po svojih pravilih ne more prevzeti, je priporočalo ustanovitev društva, ki bi prevzelo lastništvo in vzdrževanje „Narodne in gospodinjiske šole v Št. Jakobu“.

3. Smo bili prepričanja, da slavna družba sv. Cirila in Metoda ne more poznati naših tako sila zamotanih in skoraj za vsako šolo in vsak kraj posebnih šolskih razmer in potreb, da bi mogla uspešno delovati za ugodnejšo in pravičnejšo ureditev istih.

4. Umevno je, da more družba, ki je prevzela vzdrževanje „Narodne in gospodinjiske šole“, skrbeti tudi za potrebne dohodke in za potrebno zanimanje ljudstva za imenovano šolo — in da je radi tega v svoja pravila moralo sprejeti tudi ustanovitev podružnic. Pa tudi s tem svojim korakom „Slov. šolsko društvo“ ne namerava slavne družbe sv. Cirila in Metoda izpodrinati, ampak si misli tudi glede podružnic složno delovanje obeh društev tako, da svojih podružnic ne bode ustanavljala tam, kjer že obstoje podružnice družbe sv. Cirila in Metoda — in da je pripravljeno, speče podružnice slavne družbe kot take poživiti, seveda proti temu, da slavna družba ne ustanavlja novih podružnic, pač pa pomaga vzdrževati „Narodno in gospodinjisko šolo v Št. Jakobu“.

Ustanavljanje novih podružnic družbe sv. Cirila in Metoda sedaj, ko ima Koroška svoje šolsko društvo, bi morali smatrati za nepotrebno izzivanje in narodu škodljivo beganje slovenskega koroškega občinstva. V tem slučaju bi se razmerje med našim društvom in družbo sv. Cirila in Metoda bistveno izpremenilo. Ako je družba v položaju, vzdržavati posebnega potovalnega učitelja za Koroško, naj ga da „Slov. šolskemu društvu“ na razpolago ali pa vsaj njegov delokrog določi sporazumno z našim šolskim društvom; sicer bo potovanje g. Bega po Koroškem narodni stvari več škodovalo nego koristilo.

Če je slavna družba glede te točke drugačnega mnenja, ali če si želi v katerikoli zadevi pismenega ali ustmenega dogovora, prosimo tozadevnega pojasnila.

Slovensko šolsko društvo v Celovcu, dne 10./1. 1909.

bi bil celo razžaljen, ako bi kaj takega poskusil. A potem se bodo pa mnogi vozili na „cesarjev račun“, si bo marsikateri mislil. Nič od tega. Prvič v Ameriki ni ne cesarja, ne kralja, ampak imajo samo le predsednika, drugič so pa Amerikanci malo bolj „brihtni“, kakor mnogi sprevedniki pri nas, in njim ne uteče noben vrabec. K večjemu, da se vozi kdo kot „tramp“ — zastonj, drugemu bo splavalo vsako takšno upanje po vodi.

Zopet se ustavimo v več mestih. New Brunswick ima okoli 30.000 prebivalcev in mnogo tovarn. Blizu mesta se vidijo poslopja velikega zavoda, menda holandske cerkve. Na severni strani je Menlo Park, kjer je prej prebival slavni Edison, pravi copernik na polju elektrike in mehanike.

Na postaji Princeton je mnogo mladih ljudi, ki se takoj spoznajo kot dijaki. Kraj sicer ni velik, a ima vseučilišče države New Jersey. Dijakom se pozna na prvi pogled, da mnogo telovadijo; nekateri so pravi orjaki. Tu je edino učilišče v Ameriki, kjer ženske nimajo pristopa; morajo torej prijeti za „kuhljo“, kar je gotovo bolj pametno za dolge lase.

Trenton leži ob reki Delavare in je glavno mesto države New Jersey; nad hišami se lesketa pozlačena kupola kapitola ali državne hiše. Od dima mnogih tovarn so hiše in cerkve začrnele. Trenton je tudi sedež katoliškega škofa. V bližini je Washington parkrat naklestil Angleže.

Pokrajina je čisto ravna, malo enolična, ali ne brez lepote. Ob progi je vse polno majhnih in velikih desk z različnimi napisi; tudi živali: krave, leve, pse itd. je videti, da se mi je skoraj

škoda zdelo za pokrajino, ker je čisto „zaplan-kana“. To so ameriška oznanila ali reklama najrazličnejših reči. Amerikanec hoče svoje reči spraviti med narod in zapiše naznanilo na steno, tlak, streho, kol, plot, hlev, še celo na kraj, ki se navadno ne imenuje, ampak zaznamuje samo z eno roko!

Približno v dveh urah smo v mestu Philadelphia, to je mesto „bratovske ljubezni“, ki ima nad milijon prebivalcev. Iz železnice se vidi polno tovarn, v katerih se izdelujejo razni stroji. V središču je tudi nekaj onih visokih hiš, ki dajo vsakemu mestu čudovit izgled. Na kolodvoru je silno ljudi. Treba mi je menjati vlak, in sprevednik pride ter me opomni, da grem na drugo progo. Ker je bil čas, stečem v mesto na Broad Street — široko ulico, ki je najdaljša ravna ulica na svetu. Ob njej stojijo znamenite stavbe, katere so zidali misijonarji. Dasi je bilo mesto zidano od kvekarjev, kakor se neka skupina angleških protestantov imenuje, ima mesto mnogo katoličanov in veliko jako lepih cerkv. Iz tega mesta se je pričelo gibanje za neodvisnost Združenih Držav, in še danes hranijo zvon, kateri je zadonel v znamenje ustaje.

V Philadelphiji je vstopilo mnogo potnikov, da je bil voz skoraj zaseden. Fantje, ki ponujajo časnike, nekoliko kriče, drugače je vse mirno. Vlak vozi dolgo med predmestji, kjer so jako lepe hiše prebivalcev sredi bujnih nasadov. Končno dospemo zopet na ravnino.

Zemlja je tukaj silno rodovitna; imenuje se vrt Pensilvanije. Vse je lepo obdelano, kmetske hiše (farme) so podobne gradovom sredi lepih

nasadov. Na nizkih hribečkih so prijazni gozdički košatih hrastov. Pogreša se naše sadje. Na prostranih njivah sadijo tobak, ki menda največ prinaša, ako ga ne pomori mraz. Financarjev se ni treba nič bati radi tobaka, ker ni državni monopol.

Prej ko sem se zmenil, smo predirjali sto kilometrov do Lancastera, kjer sem izstopil. (Dalje sledi.)

Priporočujemo našim družinam
Kolinsko cikorijo.

Zasluge nemškega ministra. Vsem bo še v spominu, kako so se zavzemali lani vsi nemško-nacionalni časniki za „veleučenjaka“ Wahrunda, vseučiliškega profesorja v Inomostu, ko je grdo napadal katoliško cerkev in je vsled tega prišel na praško nemško visoko šolo. Zdaj je prišel na dan velik škandal. Da se bivši naučni minister Marchet, star liberalen lisjak, ne zameri nemškim liberalcem in ob enem zadovolji Wahrunda, je navidezno dal Wahrundu dopust, v resnici je pa naredil dne 17. junija 1908 z Wahrundom pogodbo, glasom katere je dobil Wahrund dva stitpendija za potovanje po desetstisoč kron in se mu je zagotovila čisto protipostavno večja pokojnina, kakor je v navadi. Tako je razmetaval denar nemško-nacionalni minister za človeka, ki bi ga moral le kaznovati.

Družba sv. Cirila in Metoda je odgovorila z dopisom št. 128. z dne 20./1. 1909. Iz obširnega odgovora navedemo samo „Slov. šolsko društvo“ in njega zgornji dopis zadevajoče odstavke:

„Vaše pismo z dne 10./1. t. l. smo prejeli ter jemljemo njega vsebino, kolikor se tiče zagotovila, da hoče „Slovensko šolsko društvo“ z družbo sv. Cirila in Metoda v odkritem prijateljskem razmerju sodelovati, odobruje na znanje; ugovarjati pa moramo drugemu delu tega pisma, ker se hoče družbi sv. Cirila in Metoda prepovedovati nadaljnje ustanavljanje podružnic na Koroškem.“

Istotako moramo ugovarjati zahtevi, da bi družba sv. Cirila in Metoda morala potovalnega učitelja, ki ga je sama imenovala in ki ga sama plačuje, dati na razpolago „Slov. šol. društvu“.

Družba sv. Cirila in Metoda je doslej za Koroško vedno rada delovala in šolstvo pospeševala, kolikor so ji dovoljevale njene denarne moči...

Sedaj pa pride slavno „Slov. šolsko društvo“ z zahtevo, da naj družba na Koroškem ustavi svoje delovanje in še svojega potovalnega učitelja njemu prepusti, da bo delal proti družbi ter zmanjševal nje ugled in vpliv...

Slavno „Slovensko šolsko društvo“ od družbe sv. Cirila in Metoda pač ne more zahtevati, da bi za Koroško dajala denar, in sicer še več, kakor doslej, da bi pa se odrekla pravici, pomnoževati svoje dohodke z ustanavljanjem novih podružnic ter nabiranjem denarja po Koroškem.

Če slavno „Slov. šolsko društvo“ v resnici stoji na stališču, da smatra ustanavljanje novih podružnic družbe sv. Cirila in Metoda za nepotrebno izzivanje in narodu škodljivo beganje slovenskega koroškega občinstva in delovanje potovalnega učitelja za škodljivo, potem pač ne preostaja družbi drugega, kakor da vse svoje delovanje (podpore in nabiranje denarnih sredstev, vzbujanje narodnega čuta) na Koroškem popolnoma ustavi in ga omeji le na ostale slovenske pokrajine.

Naznanjamo, da smo tudi mi vsak čas pripravljeni stopiti s slavnim „Slovenskim šolskim društvom“, oziroma z njegovim odborom v ustmeni dogovor, da se razmerje med „Slovenskim šolskim društvom“ in družbo sv. Cirila in Metoda v zadovoljstvo obeh uredi...

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani, dne 20./1. 1909.“

S tem svojim odgovorom je družba sv. Cirila in Metoda zavzela stališče, da sta si „Slov. šolsko društvo“ in družba sv. Cirila in Metoda v svojem delovanju nasprotni družbi — zato ugovarja zahtevam, naj opusti nadaljno ustanavljanje svojih podružnic ter potovalnega učitelja za Koroško prepusti „Slovenskemu šolskemu društvu“, in zato je mnenja, da bi v tem slučaju potovalni učitelj delal proti družbi in bi zmanjševal njen ugled in vpliv.

To stališče je pa zavsem napačno in nikakor ne opravičeno. Kajti „Slovenskemu šolskemu društvu“ njegova zagotovila, da „Družba sv. Cirila in Metoda“ noče izpodrinuti iz njenih dosedanjih pozicij na Koroškem, marveč hoče in želi z isto skupno delovati v prosep slovenskega šolstva na Koroškem, niso bila nikaka fraza, ampak resna in gola resnica. Zato njegove zahteve, naj družba sv. Cirila in Metoda opusti nadaljno ustanavljanje novih podružnic ter svojega potovalnega učitelja za Koroško eventualno da njemu na razpolago, ne vsebuje nobenega nasprotstva proti družbi.

Saj vendar delovanje obeh društev stremi za enim in istim smotrom: priboriti in pridobiti slovenskemu narodu narodno šolstvo! Potem pač ne pride v poštev, ali za tem skupnim ciljem stremijo podružnice družbe sv. Cirila in Metoda ali pa podružnice „Slovenskega šolskega društva“. Kje je tu kakšno nasprotstvo in kako bi mogel ali moral potovalni učitelj delati „proti družbi in zmanjševati njen ugled in vpliv“ v slučaju, da deluje v starih podružnicah družbe sv. Cirila in Metoda ter v novih podružnicah „Slovenskega šolskega društva“, je umljivo in mogoče samo tedaj, ako bi družba s svojimi podružnicami na Koroškem hotela zasledovati posebne namene!

Poleg tega tudi ne gre prevzeti dejstva, da „Slov. šolsko društvo“ s svojo zahtevo ni hotelo prav nič novega in nič posebnega. Vsakdo namreč ve, da smo vse podružnice družbe sv. Cirila in Metoda na Koroškem ustanovili in tudi vodili mi sami — le zadnje tri je ustanovila družba sv. Cirila in Metoda. Nobena novotarija tedaj ni bila zahteva „Slov. šolskega društva“, da hoče speče podružnice družbe sv. Cirila in Metoda sama vzbuditi k novemu življenju ter v delujočih podružnicah še nadalje delovati in tam, kjer ni še družbinih podružnic, ustanavljati svoje podružnice

— pač pa je bilo nekaj zraven novega in nenavadnega, da je družba sv. Cirila in Metoda naenkrat začela brez nas in preko nas ustanavljati nove podružnice baš ob času, ko smo ustanavljali „Slovensko šolsko društvo“.

Tudi je neutemeljena trditev, da je „Slov. šolsko društvo“ zahtevalo, „naj družba na Koroškem ustavi svoje delovanje“ — ko je vendar ravno to društvo hotelo podpreti in pospešiti družbine podružnice. Še več! Tekom nadaljnjih pogajanj je „Slov. šolsko društvo“ z ozirom na narodno korist odjenjalo celo tako daleč, da se je zavsem odpovedalo lastnim podružnicam in je hotelo delovati edino le v podružnicah družbe sv. Cirila in Metoda, a še to se mu je odreklo češ: „Slov. šolsko društvo“ naj opusti ustanavljanje samostalnih svojih podružnic ter oživljanje in snovanje podružnic prepusti edino le družbi sv. Cirila in Metoda in ob enem družbo pri tem njenem stremljenju tudi moralno podpira.“ (Družbino pismo z dne 20. februarja 1909.) (Dalje sledi.)

Koroške novice.

Za obrambni sklad za obmejne Slovence so darovali Mohorjani v Št. Lipšu v Podjuni 20 K. Živeli!

Otvoritev „Tamburaškega doma“ na Brnci se bo vršila v nedeljo, dne 14. t. m., po sledečem sporedu: Ob 4. uri popoldne blagoslovljenje doma in potem slavnostni govor. Točno ob 6. uri zvečer igra „Cigani“, igra 20 oseb. Vstopnina k igri: sedeži 1 K, stojišča 50 vin. Ker je čisti dobiček namenjen za pokritje stroškov za „Tamburaški dom“, se preplačila hvaležno sprejemajo. — K obilni udeležbi vabi odbor tamburaškega društva „Dobrač“ na Brnci.

Modri „Korošec“ vse ve. Tako ve tudi povedati v svoji zadnji uprav jetični številki, da se „Šolsko društvo“ za izboljšanje šolskih razmer glede jezika ne bode nič brigalo. Kot najmodrejši list uči g. Ražuna „narodnjaštva“, ki je po modrosti „Korošca“ menda pravi nemškutar. O „koroških političarjih“ piše, da so „vso (!) šolstvo zafurali!“ in da „politika koroških voditeljev še ni bila nikoli resna!“ Take „modre“ sodbe je zmožen le kak političen otrok! „Korošec“ sploh spravlja v javnost reči, ki bi mogle biti za slovensko organizacijo na koroškem naravnost pogubne. Da teh političnih otročajeve ne razkrinkamo, se imajo zahvaliti le dejstvu, da narodna korist zahteva, da o rečeh, ki jih „modri Korošec“ spravlja v svet, ne razpravljamo. In tak list si drzne nam zalučiti psovko: „umazana žurnalistična prostitucija prazgodovinskih političnih sračnikov.“ Tak napuh par mlečnozobih dečkov, ki še nosu niso vtaknili v politiko in bi radi sodili izvežbane, izborne politike, kakor sta poslanca Grafenauer in dr. Brejce, bi res zaslužil psovko, če bi stali mi na tako psovkarskem in praznobesedičarskem stališču, kakor stoji otročji „Korošec“. Če bodo ti dečki okrog „Korošca“, ki jih prav dobro poznamo, še nadalje klobasari take politične otročarije, bomo njih imena kratkoma objavili, da se bo svet začudil, kdo da so tisti visoki politiki in „politični voditelji“ pri „Korošcu“, ki „nadzorujejo“ politiko „koroških političarjev“.

Nesreča. Malokdaj pride ena sama nesreča. To so občutili tudi pri Celtpaharju na Buhli pri Grabštanju. Petletna hčerka je šla z očetom v gozd. Pri podiranju drevesa jo je zadela močna veja, jo podrla in ji zlomila tilnik. Deklica je obležala na mestu mrtva. Vsled prevelike žalosti se omrača materi duh, in morali so jo prepeljati v celovško bolnišnico. Prizadeti družini naše sožalje!

Stara sleparija. Nemci in nemškutarji vedno poudarjajo: Kaj se bo slovenski otrok slovensko učil, saj tako od doma zna. Ta respekt pred nami je ponosa vreden, ker pravi, da pridejo Slovenci na svet že študirani. Nemški otrok zna svoj materni jezik tudi od doma, pa se ga uči po šolah naprej celih 8 do 12 let, da, na celi gimnaziji in realki in ga velikokrat še ne zna. Ako se tedaj reče, naj se Slovenec ne uči svojega materne jezika v šoli, tako je to zavist, da bi Slovenec preveč znal, in vsak, kdor nima plank pred očmi, mora spoznati, da je to sama sleparija.

Jožef Šaler in Peter Eder. Res zanimivo je, s kakšno mero meri „Beljaška Šeli“ in po tem kopitu seveda tudi „Štimce“. Pred nekaterimi dnevi sta ta lista obrala gosp. Šalerja, župana občine Logaves, do kosti. To pa samo zaradi tega, ker ni mnenja, da je gosp. Češky nezmojljiv, in ker je slovenski župan. Hočejo mu odjesti kruh ter hujskajo urade v Celovcu, da naj ne kupujejo več drv od njega. Uradi in go-

sposke pa poznajo g. Šalerja kot poštenjaka od nog do glave in se ne bodo dali preveriti. Vrh tega nam je dobro znano, da „Freie Stimmen“ in „Beljačanka“ med resnimi Nemci nimata prav nobenega vpliva. Slovenci se jima pa itak že smejejo. Čisto drugače pa sodi „Beljačanka“ o ljudeh svojega kalibra. „Beljaška Šeli“ piše o Petru Ederu v Šmohorju ter ga hoče oprati. P. Eder, gostilničar in voznik v Šmohorju, jako visok in ponosen gospod, kateri bi bil Slovence kar z veseljem pohrustal, napravil je namreč konkurz, opeharil svoje prijatelje za kakih 150 do 180.000 kronic ter pobegnil v deželo, kjer ga roka ne more doseči. „Šeli“ piše: „Nachdem also keine Rettung mehr möglich war, begab sich Herr Eder ins Ausland, um sich eine neue Lebensstellung zu gründen. Wir beklagen in dem Weggange Eders den Verlust eines unserer besten Deutschen. Heil ihm!“ (Ko torej ni bilo nobene rešitve več, je šel gospod Eder v inozemstvo, da si uredi novo življenje. Z Ederjem smo žal izgubili enega naših najboljših (!čujte!) Nemcev. Heil mu!) Pa res, ponosni ste lahko nanj!

Št. Peter pri Grabštanju. (Nasproti nikom v odgovor.) V zadnjem času se liberalni časniki, začeni od lutrovske „Bauernzeitung“ dol do nečednega „Štajerca“, zelo zanimajo za mojo osebo, kar razvidim iz raznih izrezkov, ki se mi dopošiljajo. Ne bom našteval, koliko lažnivih reči so imenovani listi o meni poročali, poudarjam le, da vse, kar se je tam pisalo, je od začetka do konca zlagano in zavito. Resnica je samo, da sem nekaterim liberalcem, ki so na volišču o meni grdo in nedostojno govorili, dal tako ime, kakršno zaslužijo klafarji, ter sem enemu, ki me je hotel z umazano vsekljo obrisati, dal zaslužno plačilo. Nadalje je resnica, da sem dal dvema volilecema po dve kroni kot odškodnino, ker sta bila ubožna in sta me takorekoč za podporo prosila. Tretji je obljubil pridobiti 20 glasov in sem mu rekel, da mu stroške agitacije rad povrnem ter sem pri tej priložnosti potegnil denarnico iz žepa. Da bi mu jaz 10 kron ponujal, je laž, kajti to je tudi sam zanikal. Ako bi se bila dognala resnica, bi ne bil nobeden obsojen. Ljudi, ki pred pričami izjavijo, da bodo Grafenauerja volili, pač ne moreš podkupiti, da bi v gotovem smislu volili. To je resnica in vse drugo, kar se je v liberalnih časnikih poročalo in se bode morda še, je zlagano. Posebno neresnično je, kar se tiče tožbe zoper bivšega župana, ki je zagrizen nemškonalen liberalcec ter je z namenom, da bi me pri sodnji kolikor mogoče potlačil, v spričevalo zapisal: „Er lässt sich zu allen Gemeinheiten hinreißen.“ Pri dokazu resnice (čudim se, da ga je sodišče sploh pripustilo) so nastopili naši najbolj zagrizeni liberalci, enajst po številu, katere je obtoženi v potu svojega obraza pritiral iz treh župnij (iz Št. Petra, Grabštanja in Tinj), da bi ga potegnili iz zagate. Pri obravnavi so govorili sicer zelo veliko, a dokazali seveda niso ničesar, in le dva iz moje župnije sta pričala, da sem jaz zavoljo agitacije in zausnice izgubil vse spoštovanje med farani, kar pa tudi ni res. Ko je sodnik videl, da ima vendar še premalo gradiva, pričel je mojega zastopnika in mene nagovarjati, naj mu pomagava v tem težavnem položaju, naj se pobotam z bivšim županom in mu razžaljenje odpustim. Izjavil je tudi, da se spričevalo žalibog ne more spremeniti, ker obtoženi ni več župan, da spričevalo pri bodoči obravnavi ne bode škodovalo in je vendar lepši, da te reči, ki so jih liberalne priče nakopičile, ne bodo prišle v javnost. „Pobotajte se, da bo enkrat tožbe konec.“ In res sva se pobotala in sicer tako, da poravna obtoženi bivši župan stroške za priče in svojega zastopnika, jaz pa plačam svojega zastopnika. Kakor se sedaj kaže, storil sem napako, ker sem se poravnal. Mislil sem takrat, da bo vsled poravnanja vsega konec, a sem se jako zmotil; pričel se je šele začetek grdobj v časnikih po merilu: „Naredimo iz muhe konja!“ Kar sem navedel, je resnica, in vse drugo je lažnivo in zavito. Matram liberalce, ki vedoma take laži med svet trobijo, tako dolgo kot obrekovalce, dokler mi ne dokažejo, da sem se npravno pregrešil, v šoliz otroki grdo govoril in da je cela župnija z menoj nezadovoljna.

Peter Serajnik, provizor.

Bekštanj. (Odklonjena je prošnja občine,) da bi se odslej tudi tista dva nočna vlaka, ki vozita skozi Šteben, prvi približno ob 9. uri 50 min., drugi ob 11. uri 50 min., na našem postajališču ustavljala in sprejemala potnike, baje z motivacijo, da je premalo prometa. Vsak se bo še živo spominjal, kakšne težkoče smo morali premagati, predno smo dobili tukaj postajališče, in da smo to dosegli le s tistimi 4400 kronami, ki smo jih morali odšteti, predno je kdo s prstom

Priporočamo našim gospodinjam pravi :FRANCKOV: kavni
pridatek iz zagrebške tovarne.

zmignil. Tudi takrat je bilo strašilo bojazen slabega prometa, katera je bila pa, kakor je sedaj izkušnja pokazala, to je od 1. avgusta do danes, čisto neopravičena. Skoro ne pride vlaka, da bi kdo ne izstopil oziroma vstopil in železniška uprava ima gotovo prijetno izkušnjo, ker ji je postajališče prineslo že nekaj sto kronic. In sedaj se nam bliža zima, pridejo grozni sneženi viharji, mraz in s tem vsem v zvezi so slaba večkrat nehotna pota. Ravno po zimi bo največja potreba, da se vstavijo tudi gori navedeni vlaki. Merodajni gospodje naj blagovolijo pomisliti, da snega ne gazi iz kratkočasje, ampak smo tega „športa“ že pri našem poklicu siti. Upoštevajé nadalje še slučaj nesreče, potrebe zdravniške pomoči i. dr. je posebno po zimi živa potreba, da se ustavita tudi ta dva nočna vlaka. Dejstvo, da osebni promet na našem postajališču ni manjši kot na drugih postajah karavanske železnice, je splošno znano in je torej naša želja, da se ustavijo tudi navedeni vlaki, popolnoma opravičena. Jako pa obžalujemo, da dejstvenega prometa našega postajališča ne moremo natančno dokazati, ker se na pr. na glavnem kolodvoru v Beljaku ne dobi za postajališče posebnih listkov, ker jih državna železnica ne izdaja, kakor je pripomnila temnogleda, resnoba uradnica pri oddajališču vozniških listkov tamkaj: „Wir können keine geben, weil uns die Staatsbahn keine schickt“. Dobivamo torej le listke do „Bekštanja“ in se vozimo od tukaj do postajališča „črno“, seveda za polno plačilo. Pri kontroli in štetju je zaradi popisanega dejstva naše postajališče prometno na slabšem; in to uporabljajo gospodje železnične uprave rekši nam: „Vam ne moremo ustreči, ker imate premalo prometa“. Slavna c. kr. železnična uprava naj torej skrbi, da bo teh listkov pri „šalterjih“ vedno dosti v zalogi, da ne bo izgovora: „Jih ne moremo dati.“ Da bi se odslej ustavili na našem postajališču tudi navedeni vlaki, bo treba še enkrat in sicer takoj energično potrkati na vrata milosti c. kr. železnične uprave, morda se jej omehča srce, da nam jih odpre. V to pa ni treba novih vozniških redov, oziroma starih popravljati, ampak treba je samo migljaja od merodajne strani, in vlaki, ki še skozi Štaben „piskajo“, bodo obstajali; lahko bomo potem rekli, da smo zopet za en korak naprej prišli. Postajo „Štaben-Malošče“ za tovarni promet pa pustimo mirno še ljubi prihodnosti.

Bekštanj. (Zanimiva občinska seja.) V nedeljo, 24. m. m., je imel občinski odbor bekštajnske občine svojo sejo. Koj pri prvi točki sporeda, to je pri proračunu za leto 1910., je prišlo do prepira. Zadeva ima neko predigro, katero treba pojasniti. Ko se je zidalo železnično progo „Beljak-Področica“, se je moralo namreč tudi zidati obsežne takozvane „Kolodvorske dovozne ceste“, katere so se, kakor postava veli, morale tudi s kamenjem tlakati in na tlak se je djal šele gramoz. Stroški, ki so vsled tega nastali, niso bili mali. Pri vseh tozadevnih komisijah se je takrat poudarjalo, da plača eno tretjino država, eno tretjino dežela in eno tretjino občina. Občina je torej že postavno na plačevanje teh jej odmerjenih stroškov navezana. Napočil je torej čas za plačevanje prvih dveh obrokov, ker je deželni odbor prošnji občine ugodil in dovolil plačevanje teh stroškov v štirih obrokih. Plačevanju teh stroškov se popolnoma upirajo občinski odborniki gornjega (zahodnjega) dela občine, ker, kakor pravijo oni, postaje „Blače“ in „Bekštanj“, oziroma dovoznih cest k temu ne rabijo. Najbolj smešen je bil pd. Galej in njegov tovariš „Pirkar“, imenitna nemška nacionalca slovenske krvi. Predlagata, naj bi pomagali plačevati občini teh stroškov trije interesi in sicer 50% Gregori, 15% Koffler, 15% Kovačinja in ostanek (20 %) bekštajnska občina. Večina seveda v očigled tako smešnega in popolnoma neizvedljivega predloga se ni hotela zanj ogreti. Galej očita odboru, da skrbi za „Lahe“ (misli menda Gregorija?) in izjavi, ako bi gornji odborniki v plačevanje teh stroškov dovolili, „tedaj nas ljudje snejo“. — Uvidevši, da ne pridobi zase večine, zapusti zborovalno sobo s klicem: „Heil Gemeindeausschuss Finkenstein!“ Razen Pirkarja potegnil je tudi še nekatere slovensko misleče moze za seboj, tako da je postala seja nesklepčna. Kaj rečemo pa mi k tej zadevi? Da se varčuje z denarjem občanov, je čisto prav. Prazno slamo mlatiti je pa smešno in je dokaz, da mlatilec stvari ne razume. To se pravi po toči zvoniti, kajti občina je že davno zavezana v plačevanje omenjenih stroškov. Pomisliti je treba v gori navedenem slučaju, da so morali prebivalci dolnjega (vzhodnjega) dela občine plačevati tudi k stroškom dovozne ceste k postaji „Brnca“, in da so ti prebivalci od te postaje Brnca ravno tako daleč oddaljeni, kakor le-ti od postaj „Bekštanj“ in „Blače“. Torej trezno misleči Slovenci, imejte mirno kri, kar mora biti to

mora biti. Galiju in Pirkarju pa pustite, da delata veter, ker imamo le bolj slabo vreme, se bo pa hejda bolj sušila.

Borovlje. (Naše konzumno društvo.) Boroveljsko konzumno društvo je tekom dvajsetletnega obstoja tako narastlo, da ima izmed vseh trgovin te stroke v Borovljah največ prometa. Članov ima društvo do tisoč, med njimi je večina delavstva iz Borovelj in okolice, mnogo kmetov in obrtnikov. Dolgo vrsto let smo vsi skupaj sporazumno delovali za to konzumno društvo in je tako tudi zelo povzdignili. Zadnji čas pa je privandral v naš kraj neki Neutzler. Kot hud rdečkar je dal takoj čutiti, da je na svetu, in je potegnil z znano zgovornostjo večino lahkovernih delavcev nase. Tako je začel pri nas živeti prav prijetno življenje, kakor oznanja že njegova zunanost. Posrečilo se mu je tudi, da so ga izvolili v konzumno društvo. Odbor konzumnega društva, ki obstoji iz 20 članov in je prej sporazumno in mirno, pa uspešno deloval, je dobil drugo lice, odkar je bil izvoljen odbornikom Neutzler, ki hoče zvoniti v odboru vedno velik zvon. Namesto sporazumnega dela sta stopila večer prepir in pričkanje. Neutzler si je znal pridobiti zase večino odbora, ki tako pleše, kakor papa Neutzler žvižga. Uslužbenci društva se v enomer menjujejo, odkar je Neutzler gospodar v društvu; če kateri uslužbenec ni rdečkar ali ga slučajno Neutzler ne vidi rad, pa gre. To vedno menjavanje je seveda društvu v kvar. To cvetoče podjetje bo šlo rakovo pot, če se razmere ne predrugačijo. Treba bi bilo tudi spremeniti društvena pravila, ki določajo, da smejo biti odborniki društva edino le delavci. Ker tvorijo približno polovico članov konzumnega društva kmetje, je zahteva, da naj dobijo v odboru zastopstvo tudi kmetje, popolnoma opravičena. Nekoliko je bilo treba spregovoriti o našem konzumnem društvu, zlasti ker vse kaže, da hoče Neutzler postati na vsak način še načelnik društva, kar bi njegovi „okroglosti“ seveda ne bilo v kvar. Opozorjamo, dokler je čas! *Več društvenih članov.*

Sele. (Vzorna šola.) Kakšne sadove da rodi nemška šola v Šmarjeti, dokazuje priložena dopisnica s svojo imenitno vsebino. Pisatelj tega originalnega pisma je fant, kateri je osem let obiskoval — toliko hvaljeno šmarješko šolo; dopisnica se glasi: „V začetku mojega pisanja jas Vas v seckupe lepo pozdravi in Vam na znanim da mi le bolchlehto gre pri soldateh kumisa na morem jesti se morem kruh kupiti je shist shveh cseu in ležet mormo keu natlih sakcirati je zvhudo nas honijo kakarpnese cju dan jas smse že marod medu pa šapumaha na pridem bök za benareshe ne po malam bo že preshlu am pak de narceve botudi že pomekalu moi napis je landber inftri regiment Nr. 4 3 kumpagnie sacrezebist lepopozdra...“ Ker se nekaterim Selanom, kateri še vedno nasprotujejo našemu slovenskemu razredu — pa sami ne vedo zakaj — šmarješka šola od nasprotne strani kot zgled dobre šole postavlja, naj si prav dobro gorenjo pisavo prebero, pa bodo videli, s kakšnimi uspehi se more šmarješka šola pohvaliti. Na druge prismodarije, ki jik nek plačan hujskač teden za tednom po lažnjivem kljukcu „Štajercu“ prodaja, nam pa še odgovarjati treba ni. Mož pač meri hlače po svojih kračah in misli, ker se sam za vsak korak plačati da, da so drugi tudi taki. Naj le hujska naprej, Selani se mu smejemo, ker vemo, da nas naši šolski rekurzi še enega samega krajcarja ne bodo stali, ker jih g. dr. Brejc dela vse zastonj. Kdor ne verjame, se bo lahko iz občinskih računov prepričal! Zato lepo tiho, plačani nemčurški zabavljači!

Železna Kapla. Poročil se je dne 27. vinotoka g. Anton Piskernik, tajnik belske občine, z gđc. Angelo Županc. Pri veseli gostiji, h kateri so se zbrali bližnji sorodniki obeh vrlih in uglednih družin, skoraj same izrjene pevške moči, smo zaradi lepega petja skoraj pozabili na jed in pijačo. Naj bo poročencema sedmi sv. zakrament jutranja zarja lepega solnčnega, jasnega dneva!

Železna Kapla. (Zborovanje našega k. s. izobraževalnega društva) v nedeljo, dne 24. vinotoka, se je dobro obneslo. Govornik iz Celovca je v izvrstnem, celo uro trajajočem govoru najprvo pripovedoval o svojem potovanju v francoski Lurd. Pobožne prireditve v Lurdu je slikal s tako ganljivo besedo, da se je tu pa tam videlo solzno oko. Ta del govora je bil posebno namenjen ženskam in dekletom, ki so v precejšnjem številu prišle na zborovanje. Nadalje je g. govornik poudarjal škodljivo gospodarstvo liberalizma. V poljudnih besedah je razkrinkal bahato rdečo teto, ki hoče s svojimi socialdemokratskimi nauki vse osrečiti, prav za prav pa seje le nezadovoljnost in brezverstvo, zastruplja mlada srca ter hoče kmeta napraviti za najemnika lastne domače grude. Govor so vsi pazljivo po-

slušali in navdušeno pritrdjevali, le škoda, da ni prišlo več moških poslušat zanimive in poučne razprave. H koncu nas je še g. govornik navduševal za društvo, ki je tako živo potrebno za nas in katerega koristi nekateri še vedno pre malo poznajo. Vrli domači pevski zbor pod spretnim vodstvom gosp. Haderlapa je zapel precej lepih pesmi. Takšno ubrano petje bi človek še poslušal, če bi tudi vedel, da mu doma že hiša gori. — Na skorajšnje veselo svidenje!

Velikovec. (Nova cesta.) Komaj so dogotovili novo cesto v Mlinskem jarku, že se je pokazalo, kako slabo se je delalo. Ni zadosti, da je cesta tako nespametno preložena, da se s tem ni pridobilo mnogo, mora poleg tega biti še slabo delo. Pri zadnjem deževju se je namreč zemlja razmočila in cesta se je tako usedla in razrušila, da so jo morali zapreti; in sedaj jo popravljajo. Tako se ravna dandanašnji z ljudskim denarjem.

Črna. Vrla gostilničarka Neža Mlinar, p. d. Drofelnica, je postavila novo hišo, v kateri je že bilo zadnje politično zborovanje. K otvoritvi so se zbrali sosedje, domači pevci in šest duhovnikov. Hiša je pripravna za kake prireditve, in krščanski Slovenci se bodo v njej čutili vedno domače. Kdor pride v Črno, naj gotovo pokusi dobro pristno štajersko kapljico, ki jo toči naša Neža v svoji novi hiši!

Št. Lipš. (Prošnja.) Dal sem že veliko nabranih letnikov „Dom in Sveta“, „Vrtca“, „Angeljčka“, „Cvetja“ vezati za knjižnice, pa mi je ostalo še precej nepopolnih letnikov. Zato prosim: Kdor ima posamezne številke imenovanih listov, naj mi jih pošlje. Pa tudi „Glasnik“ in „Bogoljub“ zbiram, da dam potem vezati in spravim dobro blago med ljudi. Tako malo imajo naši izvrstni listi naročnikov, morda pa bi nekateri vendar brali, če bi nič ne stalo, vsaj po zimi. „Mirov“, „Naših Domov“, „Domoljubov“ in starih listov se tudi ne branim. Alojzij Hutter, župnik v Št. Lipšu, p. Dobrlavas.

Dobrlavas. (Slovo.) Samo malo čez eno leto je bil pri nas za kaplana č. g. Val. Mörtl. Ravno smo se navadili prijaznega gospoda, pa je bil odpoklican na novo postajo, v Borovlje. Težko smo se ločili. Naš vrli pevski zbor je zapel odhajajočemu gospodu več lepih pesmi za slovo. Hvaležen spomin v srcih dobrolskih župljanov naj bo č. g. Mörtlu mala odškodnina za njegov vsestranski trud v naši župniji.

Iz velikovškega okraja. (G. dr. pl. Metnitz), ki ste poslanec za slovenski del Spodnje Koroške, vi ste rekli v deželnem zboru, da boste kot celovski župan skrbeli za to, da se taki Slovenci, ki govorijo v Celovcu na kolodvoru slovenski, zaprejo v temnice. Lep tak poslanec koroških Slovencev in župan dvojezičnega mesta Celovca! G. doktor, kdaj ste pa že dali zapreti tiste Slovence, ki govorijo v vaši odvetniški pisarni slovenski? Kdaj bodete poskrbeli kot župan celovski, da se bodo zaprli tisti Slovenci, ki govorijo po celovških trgovinah slovenski? Da, taka je nemška kultura! V Ljubljani Slovence streljajo, v Celovcu jih pa hočejo zapirati! Heil, deutsche Stadt Celovec!

Podlublje. (Nagla smrt.) V treh dneh se je na elektriki ubil že drugi mladenič. Prvi je bil Strugar, ki se je dotaknil žice, ko je belil drogo. Električna sila ga je vrgla tri metre daleč od droga in tako močno na glavo, da se je udril do čela v zemljo. Drugi, Val. Kropivnik, stražnik v centrali, je šel, misleč, da ni toka, snažiti žice ali čveženj. Komaj pa se je dotaknil, zakričal je na ves glas in se mrtev zgrudil na tla. Stariši zgubijo v njem marljivega, mirnega in pridnega sina, edinca. Pogreb je bil veličasten. Žal, da sociji tudi v tako žalostnih trenutkih, kakor je pogreb edinega sina, ne morejo opustiti svojih neumnih demonstracij. Kaj je treba pri pogrebu rdečih cot? Tisti publiči bi mu storili veliko večjo dobroto, če bi zmolili kak očenaš za njega, kakor da so vlačili v sporedu tisti vse drugo samo ne lep socialistični venec. Wiesarjev pubek in venec ravno „pasata“ skupaj.

Pliberk. (Smrt.) Dne 2. listopada smo položili k večnemu počitku ob nenavadno obilni udeležbi ljudstva občaspoštovano in povsod priljubljeno mater Elizabeto Skok, p. d. Skokinjo, v Senčnem kraju; vdova, stara še le 31 let. Rajnka je bila vzor pridne, skrbne in krščanske matere ter zapušča več nedorastlih otrok. Priporočamo jo vsem v blag spomin in posnemanje!

Društveno gibanje.

Vabilo. Kat. slov. izobraževalno društvo za Št. Janž in okolico napravi dne 14. listopada ob 3. uri mesečno zborovanje v prostorih gostilne pri Činkovcu v Št. Janžu v Rožu. Po zborovanju uprizoritev iger: „Kazen ne iz-

ostane", predstavljajo fantje, in „Strahovi“, pri kateri nastopijo prvokrat dekleta iz Št. Janža. Nastopi tudi društveni pevski zbor in sicer s pevske točkami: „Venček narodnih“. Dr. Grm, „Telovadski zbor“. „Lepi Jurij“, šaljivi moški zbor z bas solom, „Savska“ in dr. Vstopnina k igram je za neude: Sedeži 50 vin., stojišča 30 vin. Udom vstop prost. Ker je namenjen čisti dobiček v korist „Delavskemu domu“ v Podljubelu in so posamezne točke sporeda jako zanimive, želi obilne udeležbe odbor.

Št. Štefan. Kršč.-socialno ljudsko društvo za Vovbre, Št. Štefan in okolico priredi dne 17. novembra 1909 ob 3. uri popoldne v gostilni pri Likebu v Št. Štefanu svoj tretji letni občni zbor. Na sporedu je: Poročilo tajnika, blagajnika, knjižničarja, govori, in volitev odbora. K najobilnejši udeležbi vabi vse prijatelje in somišljenike odbor.

Izobraževalno kmetsko društvo „Trdnjava“ na Djekšah je prelozilo shod iz tehtnih razlogov na dan 21. t. m.

Književnost in umetnost.

„Matica Slovenska“ izda za l. 1909. sedmero knjig in sicer: 1. Bleiweisov Zbornik (študije o literarni in politični naši zgodovini Bleiweisovih in Levstikovih časov); 2. Zabavna knjižica; 3. Knezova knjižica (obe z zabavnim čitvom); 4. „Onjegin“, pesnitev Rusa Puškina, prevedel dr. Ivan Prijatelj; 5. „Koroška“ I., zemljepisni del (s slikami in z natančnim jezikovnim zemljevidom te dežele, napisal dr. M. Potočnik); 6. Stanko Vraz (obsežna študija, napisal dr. Branko Drechsler); 7. Strekelj, Narodne pesmi. — Knjige so malone natisnjene in se bodo letos rano razpošiljale. Naj zato čim preje pošlje članarino (4 K), kdor želi dobiti letošnje knjige.

Zemljevid „Matice Slovenske“. „Matica Slovenska“ daje na znanje, da se na naročila brez ob enem poslanega denarja ne more ozirati.

POPOV
najboljši ČAJ sveta.

Kaj je novega po svetu.

Slov. kat. akad. tehn. društvo „Zarja“ v Gradcu si je izvolilo na svojem prvem občnem zboru dne 29. okt. 1909 za zimski tečaj 1909/10 sledeči odbor: Predsednik tov. stud. med. Ljud. Kramberger, podpredsednik tov. cand. iur. Ivan Brozovič, tajnik tov. stud. iur. Janko Koser, blag. tov. cand. iur. Mirko Oberman, knjižničar tov. stud. iur. Janez Leskovec, gospodar tov. stud. iur. Anton Kodre, odb. nam. cand. iur. Ivo Česnik.

Jako vrednosten činitelj pri hrani otrok je „Kufek“, ki po svoji bogati vsebini hrani omogoči krepki razvoj mišičevja in okostja. „Kufek“ je tako lahko prebavno, da isto tudi najslabši dojenček dobro prenese. Ne pripušča nikakega motenja prebave in odstrani hitro pri otrocih tako pogosto nastopajočo grizo, drisko, želodčni katar itd.

Ustavljen promet na južni železnici. Zaradi prevelikega prometa na krajevni progi Trient-Malé ostane sprejemanje tovornega blaga po in na postajah krajeve proge Trient-Malé še vnaprej ustavljen. Na postajah Trient torre verde, Mezolombardo, Cles in Malé se sprejema posamezno blago, kolikor dopuščajo skladišni prostori, v začasno shrambo v zmislu § 55 želez. obratnega opravilnika. Te odredbe se ne tičejo transportov, ki so namenjeni za Mezolombardo loco, kakor sadje, drozga, brzovozno blago, lahko izkvarljive reči in živali v zaprtih prostorih.

Lajnarji so tudi že organizirani. Pred kratkim je šla deputacija lajnarjev v državno zbornico, kjer je prosila nekatere poslance, da se zavzamejo za lajnarje, ki so jim boljši časi že minili.

Služba cerkovnika in organista

je izpraznjena in se takoj odda v Timenici p. Škofjivdor. Prosilci za to službo naj bi znali kako rokodelstvo.

Cerkveno predstojništvo v Timenici,
21. vinotoka 1909.

Loterijske številke 30. oktobra 1909:

Gradec	47	38	42	55	6
Dunaj	83	78	2	19	54

Tržne cene v Celovcu

28. vinotoka 1909 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litrov (biren)			
	od		do					
	K	v	K	v	K	v		
Pšenica	—	—	—	—	—	—		
Rž	—	—	20	34	11	80		
Ječmen	—	—	—	—	—	—		
Ajda	—	—	18	33	8	80		
Oves	16	—	17	—	5	95		
Proso	—	—	15	50	9	—		
Pšeno	—	—	28	57	18	—		
Turščica	—	—	—	—	—	—		
Leča	—	—	—	—	—	—		
Fizola rdeča	—	—	27	—	16	74		
Repica (krompir)	—	—	4	88	2	20		
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—		
Seno, sladko	11	—	12	—	—	—		
„ kislo	7	75	10	—	—	—		
Slama	6	—	8	—	—	—		
Zelnate glave po 100 kosov	5	—	6	—	—	—		
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—		
Mleko, 1 liter	—	24	—	26	—	—		
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—		
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	60	2	80	—	—		
Surovo maslo (putar), 1 „	2	60	3	20	—	—		
Slanina (špeh), povoj, 1 „	2	20	2	40	—	—		
„ surova, 1 „	1	70	1	80	—	—		
Svinjska mast . . . 1 „	1	80	1	90	—	—		
Jajca, 1 par	—	—	—	20	—	—		
Piščeta, 1 „	2	—	2	40	—	—		
Race	—	—	—	—	—	—		
Kopuni, 1 „	—	—	—	—	—	—		
30 cm drva, trda, 1 m³ .	3	20	3	50	—	—		
30 „ „ mehka, 1 „ .	2	80	3	30	—	—		
Ž i v i n a	Počrez		100 kilogramov				Prignalo	Prodalo
			žive vage					
			zaklana					
	od	do	od	do	od	do		
		v k r o n a h						
Konji	—	—	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	1	—
„ za vožnjo	—	—	—	—	—	—	—	—
Junci	—	—	—	—	—	—	—	—
Krave	190	350	—	—	—	—	16	4
Telice	210	—	—	—	—	—	2	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	140	150	23	23
Praseta, plemena	14	56	—	—	—	—	140	80
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	—

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Od vis. c. kr. dež. oblastva konces. zasebne

KAISER-jeve glashbene šole

Dunaj, VII., VIII. in XI. okraj. — 36. šolsko leto.

Učilišča za vse panoge glasbe, vstevši opero in operete (glasovir, petje, orgle, vse orkestralne instrumente in teoretične stroke). Tečaj za državno izkušnjo (v šolskem l. 1908/9 je bilo aprobiranih 29 kandidatov zavoda, skupno doslej 234.) Tečaj za kapelnike (kandidati imajo priliko tedensko se vaditi v dirigiranju orkestra in pevskega zborov); po absolviranju se skrbí za namestitve. Specialni tečaj za učitelje glasovirja, poletniški tečaj (julij—september); oddelek za pismeni in teoretični pouk. Vsakoletni obisk 350 učencev iz tu- in inozemlja. Provostne učne moči. Prospekti in pojasnila zastoj potom zavodove pisarne: VII/1. Zieglergasse 29. Int. telefon 609/VI. Zunanjim pojasnila o oskrbi v zaupanja vrednih rodbinah.

Zastopniki - agentje

živalskih in gospodarskih strojev itd., ki želé izredno mesečno do 400 kron zaslužiti, naj pošljejo svoj naslov na „Neue Fortuna“, Budimpešta, V., Börse, Postfach 38.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909 na novo otvorenja velika manufakturna trgovina

Franc Souvan sin

v stari Souvanovi hiši na Mesnem trgu št. 22 v Ljubljani

3no

je pri nakupu in primerjanju mila upoštevati:

Dobrina

cena in teža.

Nobeno milo na svetu ne doseže

Schicht

v vseh svojih dobrih lastnostih, čistosti, pralnosti, mehko in nizki ceni.

Vinarska in gospodarska zadruga v Dornbergu na Goriškem

ima na prodaj mnogo tisoč hektolitrov

== najizbornejšega vina ==

Na zahtevo se služi z vzorci.

Ravno za polovico vrednosti! Izborna nakupna priložnost za kupce!

Pošiljatev tudi na zasebnike!

30 do 35 metrov, po želji razbrano, za K 11-80.

Barhent, za bluze in hišno obleko.
Valerieffanel, s krasnimi vzorci, za srajce in bluze.
Delain, za bluze in ponočno haljo, najnovejši vzorci.
Krizet, barvast, za spodnje suknje.
Angleški cefir, za srajce in ženske bluze.
Oksford, (znamka „neuničljivi“), za moške srajce.
Modrotisk, za kuhinjske predpasnike in hišno obleko.
Kanefas, za posteljne prevleke.

Vsa roba zajamčeno brez pogreška in najboljše kakovosti, zajamčeno pralna.

Brez rizika: Znesek se takoj vrne, če blago ne bi ugajalo, in vrnjen zabo sprejme nefrankiran.

Najfinije, ubeljeno, za najboljšo perilo pripravno rum-burško platno in beli krizet, za spodnje perilo, 1 zabo za poskušnjo, 30 do 35 metrov, za K 15.—. Prtiči brez šiva, zajamčeno platno, neuničljivi, 235 cm dolgi, 150 cm široki, kos po K 2-40. Najmanjša oddaja 6 kosov.

Tkalnica R. Horner

Nahod, Češko.

Pošiljatev po povzetju.

Vzorci vseh mojih izdelkov iz platna in bombaža z najnižjimi tovarniškimi cenami so pridejani vsakemu zavoju za poskušnjo.

10 zapovedi

za

kmetovalca,

lepo tiskane, čisto zastoj in poštne prosto dobi vsakdo, kdor ponje piše, od lekarnarja Trnkoczy v Ljubljani, Kranjsko.

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnovejši izbir.

Zaloge je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron. Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa zimskega blaga bodem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala. Imam za žene in neveste zmerom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbeni govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine, Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Lekarna pri Mariji Pomočnici v Vipavi, Kranjsko,

priporoča izkušena zdravnica, katera pošilja po pošti:

Želodčne kapljice, proti napenjanju, madronu, krču, vzbujajo slast do jedi, trepe želodec, 6 steklenic K 3-50.

Želodčni prašek proti slabemu prebavljanju in zgagi, 1 skatljica K 1.—.

Prsni sirup in čaj proti kašlju, hripavosti in prsnem kataru K 1-90.

Mazilo proti trganju in revmatizmu 1 lonček K 1.

Tinkture proti kurjim očesom in bradavicam 1 steklenica K —70.

Mazilo proti goži in debelem vratu 1 lonček K 4.—. Razen teh zdravil priporoča tudi vsa druga izkušena zdravnica.

Vsled zmanjšanja proizvodnje se odda

3000 tucatov obrobljenih prima-prtičev brez šiva,

150 cm širokih, 2 m 25 cm dolgih, zajamčeno platnenih iz najfineše lanene preje izdelanih, pripravljenih za najfinejšo balo, po

2 kroni 60 vinarjev kos.

Najmanjša oddaja 5 kosov proti povzetju. Isto blago se oddaja tudi v kosih, v celem, po 15 metrov dolgih po K 18. Najmanjša oddaja 1 kos = 15 metrov.

Pozor! Prosim, da se mojih prtičev ne primerja s ponujanim od konkurence po nižjih cenah, ker razpošiljam samo najboljše in vrnem za neugajajoče denar takoj, torej brez rizika.

Cenjene svoje odjemalce obveščam, da je po končani inventuri naprodaj zopet 4000 metrov najboljših, najfinejših, na trati ubeljenih, brezpogrešnih

rumburških platnenih ostankov

v dolgoti 6—12 metrov po 50 vin., izbrani ostanki v dolgoti 12—18 metrov po 55 vin. za en meter. Za trpežnost jamčim tudi to pot popolnoma. Odpošilja se, dokler je še kaj v zalogi, le v zavojih po 5 kil (približno 40—45 metrov) po povzetju.

Pozor! Za neugajajoče vrnem takoj denar, torej brez rizika.

S. Stein, tkalnica **Nachod**, Češko.

Rupujte vžigalice v korist obmejnih Slovencev!

Mag. pharm. E. Koželj

vljudno naznanja sl. občinstvu

otvoritev lekarne na Jesenicah

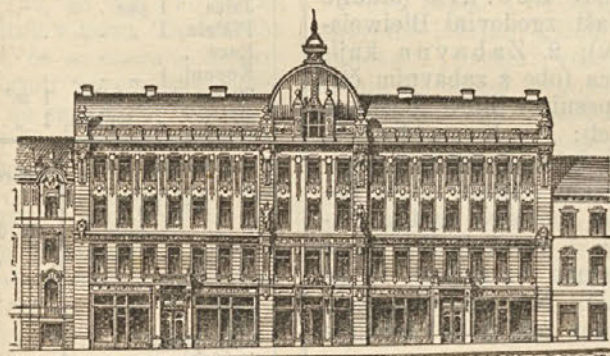
na Gorenjskem.

Najbolj varno naložen denar

je v slovenski

Mestni hranilnici ljubljanski.

Stanje njenih hranilnih vlog znaša nad 33 milijonov kron.

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

Za varnost denarja jamči in je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Zato vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladostnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 1/4 % ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

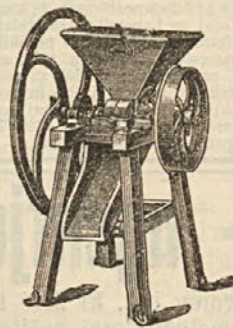
Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagateljem ne zaračuni.

Denarne vloge in knjižice se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4 % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Kdor pa plačuje 6 % izposojenega kapitala, pa poplača dolg že v 33 letih. Dolжник pa more svoj dolg tudi poprej poplačati, ako to hoče. — Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Hranilnica in posojilnica se nahaja v lastni palači v Prešernovih, prej Slonovih ulicah, št. 3. nasproti frančiškanskemu klostru.

Stroje za pripravljavanje krme,

slamorenice, reporenice, mline za debelo moko (otrobe), priprave za parenje krme, štedilna kotlišča, sesalke za gnojico

izdeluje in razpošilja po najnovešem in priznanem načinu tvrdka

Ph. Mayfarth & Co

tovarne za gospodarske stroje, železolivarne in fužine na paro, Dunaj, II., Taborstraße 71.

Geniki zastoj in poštne prosto.

Sprejemajo se zastopniki in razprodajalci.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 3.000.000.

Rezervni fond K 300.000.

Denarne vloge od dne vloge obrestujemo po 4 1/2 % do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta šte. 27.

Zamenjuje in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predjme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Splitu, Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplaš. po K 8.— za kom. Tiske srečke s 4 % obrestmi. Dve žrebanj na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplaš. čevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.